

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELP17/4220 din 15.06.2017

la proiectul de hotărîre a Parlamentului pentru completarea punctului I din Hotărîrea Parlamentului nr.433-XII din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104-XV din 06 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobate prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Consiliul Concurenței.

Categoria actului legislativ propus este hotărîre a Parlamentului, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Potrivit art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008, "Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului

referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.” Mai mult ca atât, art.11 alin.(2/2) al legii prenotate prevede că “Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie.”

Proiectul și nota informativă a acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței la data de 05 mai 2017 pentru consultări publice, fiind respectat termenul de 10 zile lucrătoare pentru ca părțile interesate să poată prezenta recomandări la proiect.

Totodată, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Consiliului Concurenței, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, avînd în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web oficială indicată supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența decizională a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este: *„promovarea în societate a culturii concurențiale pentru promovarea intereselor legitime ale consumatorilor cât și pentru asigurarea prin informare, în societate a relațiilor ce țin de prevenirea practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale”.*

Totodată, analizînd proiectul propus se remarcă faptul că scopul acestuia este instituirea Zilei Concurenței (30 iunie) în calitate de sărbătoare națională.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Potrivit argumentelor expuse de către autor în nota informativă, proiectul a fost inițiat întru asigurarea implementării și ocrotirii unor valori ce constituie interes public – *i) promovarea intereselor legitime ale consumatorilor; ii) informarea societății privind prevenirea practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale.*

Totodată, aprobarea proiectului poate determina riscul creării unui precedent potrivit căruia diferite categorii de persoane (cadre didactice, medici, etc.), ținînd cont de importanța profesiei practicate, vor solicita completarea Hotărîrii Parlamentului nr.433-XII din 26 decembrie 1990, supraaglomerînd astfel conținutul pct.1. Aspectul dat poate condiționa disfuncționalități temporare a diferitor domenii ale economiei, fapt care, accentuat de insuficiența argumentelor expuse (conform analizei expuse în compartimentul I.5 al prezentului raport de expertiză), poate prejudicia interesul public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.20 al Legii nr.780-XV din

27 decembrie 2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Autorul a evidențiat în conținutul notei informative scopul, condițiile ce au impus elaborarea proiectului (necesitatea organizării acțiunilor ce țin de promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova), principalele prevederi ale proiectului (instituirea Zilei Concurenței (30 iunie) în calitate de sărbătoare națională) și finalitatea scontată (creșterea gradului de conștientizare a rolului și locului concurenței într-o economie de piață și responsabilizarea funcționarilor din acest domeniu pentru exercitarea eficientă a sarcinilor și atribuțiilor). De asemenea, acesta a reliefat practica internațională la acest capitol (România, Federația Rusă, etc.).

Totodată, se remarcă lipsa unor argumente ce vizează indispensabilitatea instituirii zilei de sărbătoare pentru asigurarea organizării acțiunilor ce țin de promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova, circumstanțele care împiedică autoritatea de a organiza acțiunile în speță în lipsa unei zile de sărbătoare special declarate. Circumstanța în cauză determină lipsa legăturii cauză-efect dintre condițiile ce impun necesitatea aprobării proiectului și soluția legislativă propusă.

Prin urmare, remarcăm întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative și recomandăm autorului completarea conținutului notei informative cu aspectele evidențiate supra considerate deficitare.

1.5.2. Argumentarea economico-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "e) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".

Implementarea prezentului proiect de lege nu prevede necesitatea alocării unor resurse financiare suplimentare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative "textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor

gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În prevederile proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu prevederile altor acte în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări ce se referă la activitatea entităților publice și a agenților publici care activează în cadrul entităților date. Proiectul prevede instituirea Zilei Concurenței (30 iunie) în calitate de sărbătoare națională, fapt care poate submina eficiența activității autorităților responsabile de domeniu în ziua în cauză.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Finalitatea scontată a proiectului propus este instituirea Zilei Concurenței (30 iunie) în calitate de sărbătoare națională. Proiectul a fost inițiat, în mare parte, cu respectarea rigorilor de transparență decizională stabilite de cadrul normativ pertinent.

Totodată, nota informativă nu reflectă argumente suficiente ce vizează indispensabilitatea instituirii zilei de sărbătoare pentru asigurarea organizării acțiunilor ce țin de promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova, circumstanțele care împiedică autoritatea de a organiza acțiunile în speță în lipsa unei zile special declarate de sărbătoare. În acest context, accentuăm necesitatea revizuirii notei informative și reflectarea aspectelor deficitare.

15 iunie 2017

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina Chistol, inspector superior

Sinteza obiecțiilor și propunerilor la raportul de expertiză anticorupție al Centrului Național Anticorupție nr. ELP17/4220 din 15.06.2017 la proiectul Hotărârii Parlamentului pentru completarea punctului I din Hotărârea Parlamentului nr. 433-XII din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova

Nr.	Obiecții și propuneri	Opinia Consiliului Concurenței
1.	<p>Proiectul și Nota informativă a acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței la data de 05 mai 2017 pentru consultări publice, fiind respectat termenul de 10 zile lucrătoare pentru ca părțile interesate să poată prezenta recomandări la proiect.</p> <p>Totodată, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Consiliului Concurenței, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art. 8 lit. a) din Legea nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p>Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web oficială indicată supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența decizională a fost, în mare parte asigurată.</p>	<p align="center">Se acceptă.</p>
2.	<p>Potrivit argumentelor expuse de către autor în Nota informativă, proiectul a fost inițiat întru asigurarea implementării și ocrotirii unor valori ce constituie interes public – i) promovarea intereselor legitime ale consumatorilor; ii) informarea societății privind prevenirea practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale.</p> <p>Totodată, aprobarea proiectului poate determina riscul creării unui precedent potrivit căruia diferite categorii de persoane (cadre didactice, medici etc.), ținând cont de importanța profesiei practicate, vor solicita completarea Hotărârii</p>	<p align="center">Se acceptă parțial.</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 337 al Acordului de Asociere RM – UE, se impune necesitatea instituirii unor mecanisme privind promovarea concurenței și reducerii practicilor comerciale anticoncurențiale sau a tranzacțiilor anticoncurențiale. Totodată, menționăm că, Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM – UE stabilește expres necesitatea organizării acțiunilor ce țin de promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova.</p>

Parlamentului nr. 443-XII din 26 decembrie 1990, supraaglomerând astfel conținutul pct. 1. Aspectul dat poate condiționa disfuncționalități temporare a diferitor domenii ale economiei, fapt care, accentuat de insuficiența argumentelor expuse (conform analizei expuse la compartimentul 1.5 al prezentului raport de expertiză) poate prejudicia interesul public.

Aprobarea proiectului poate determina riscul creării unui precedent potrivit căruia diferite persoane (cadre didactice, medici, etc.) ținând cont de importanța profesiei practicate, vor solicita completarea Hotărârea Parlamentului nr. 433-XII din 26 decembrie 1990, supraaglomerând astfel conținutul pct. 1. Aspectul dat poate condiționa disfuncționalități temporare a diferitor domenii ale economiei, fapt care, accentuat de insuficiența argumentelor expuse, poate prejudicia interesul public.

Considerăm necesară instituirea unei zile dedicate concurenței, având în vedere că un grad ridicat de concurență poate îmbunătăți performanța economică a unui stat, să deschidă oportunități de afaceri cetățenilor acestuia și să reducă costul bunurilor și serviciilor la nivelul întregii economii.

În acest context, menționăm că, declararea unei zile a concurenței se impune cu atât mai mult, în condițiile semnării Acordului de Asociere RM – UE, prin care Părțile urmăresc crearea unui nou climat pentru relațiile economice dintre ele, și în special pentru dezvoltarea comerțului și investițiilor, precum și stimularea concurenței, care constituie factori de bază pentru modernizarea economiei.

Astfel, instituirea „Zilei Concurenței” are o importanță social-economică majoră pentru societate, prin determinarea creșterii gradului de conștientizare a rolului și locului concurenței într-o economie de piață, prin diseminarea culturii concurențiale, precum și prin responsabilizarea funcționarilor din acest domeniu pentru exercitarea eficientă a sarcinilor și atribuțiilor și în activitatea profesională.

Instituirea sărbătorii „Ziua Concurenței” are ca scop prioritar promovarea în societate a culturii concurențiale, asigurarea respectării drepturilor consumatorilor cât și informarea societății despre relațiile ce țin de prevenirea practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale.

Având în vedere că, Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale, este necesară instituirea

		<p>sărbătorii „Ziua Concurenței” prin Hotărâre a Parlamentului.</p> <p>Totodată, cu referire la profesiile indicate, cu titlu de exemplu, menționăm că, acestea au deja instituite zile profesionale prin alte acte normative (anual se serbează Ziua medicului, Ziua profesorului).</p>
3.	<p>Autorul a evidențiat în conținutul Notei informative scopul, condițiile ce au impus elaborarea proiectului (necesitatea organizării acțiunilor ce țin de promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova), principalele prevederi ale proiectului (instituirea Zilei Concurenței (30 iunie) în calitate de sărbătoare națională) și finalitatea scontată (creșterea gradului de conștientizare a rolului și locului concurenței într-o economie de piață și responsabilizarea funcționarilor din acest domeniu pentru exercitarea eficientă a sarcinilor și atribuțiilor). De asemenea, acesta a reliefat practica internațională la acest capitol (România, Federația Rusă, etc.)</p> <p>Totodată, se remarcă lipsa unor argumente ce vizează indispensabilitatea instituirii zilei de sărbătoare pentru asigurarea organizării acțiunilor ce țin de promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova, circumstanțe care împiedică autoritatea de a organiza acțiunile în speță în lipsa unei zile de sărbătoare special declarate. Circumstanța în cauză determină lipsa unei legături cauză-efect dintre condițiile ce impun necesitatea aprobării proiectului și soluția legislativă propusă.</p> <p>Prin urmare, remarcăm întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art. 20 al Legii nr. 780/2001 privind actele legislative și recomandăm autorului completarea conținutului Notei informative cu aspectele evidențiate supra, considerate deficitare.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Nota informativă nu reflectă argumente suficiente ce vizează indispensabilitatea instituirii zilei de sărbătoare pentru asigurarea organizării acțiunilor ce țin de promovarea culturii concurențiale în RM, circumstanțele care împiedică autoritatea de a organiza acțiunile în speță în lipsa unei zile special declarate de sărbătoare. În acest context, accentuăm necesitatea revizuirii Notei informative și reflectarea aspectelor deficitare.</p>	
4.	<p>Conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art. 19 al Legii 780/2001 privind actele legislative.</p> <p>În prevederile proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu prevederile altor acte în vigoare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
5.	<p>Proiectul conține reglementări ce se referă la activitatea entităților publice și a agenților publici care activează în cadrul entităților date. Proiectul prevede instituirea Zilei Concurenței (30 iunie) în calitate de sărbătoare națională, fapt care poate submina eficiența activității autorității responsabile de domeniul în ziua în cauză.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Instituirea Zilei Concurenței în calitate de sărbătoare națională, nu va submina eficiența activității autorității de concurență. Menționăm că, și alte profesii au instituite zile de sărbătoare (de exemplu: Ziua juristului, Ziua contabilului, Ziua medicului, Ziua profesorului).</p>
6.	<p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p>	<p>Se acceptă.</p>